

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis quarto, mensis Aprilis, anno Domini M. DCC. XLIII.

M. FRANCISCO MERY,
Doctore Medico, Præside.

An salubrior Sequana?

I.

REGIONES, urbem, sanas nè dixeris quas torridus exurit aër, squallor suffocat, infestatque aquarum penuria. Dant salubres & indicant serenus æther, Elementorum consensus, successiva æqualis & moderata Horarum, Dierum, Tempestatum, Annique vicissitudo & miscela, temperata caloris cum frigore librario, frons ad Orientem plurimùm directa, amicorum dulcis aura ventorum, vegeta firmi

corporis habitudo, color floridus, firmum caput, ſenſus acuti, quid tandem? Uberior leni curſu properantis aquæ affluxus & ſinceritas. Sed aquam nè temerè pronuntiaveris ſinceram. Quid ad hominum ſanitatem valeat aqua, non noſcitur pondere, non mollitie æſtimatur, non judicatur coctione. Intemeratæ bibentium explorentur fauces, celebreturque præ cæteris ſi cum nullâ pulmonum debilitate, ventriculi pondere, dolore viſcerum, alteriuſve partis obſtructione, coquendis aptiſſima leguminibus, pani ritè conficiendo nata, cujuſcumque ſit expers ſaporis, promptè calori frigorique ſuſcipiendo æqualiter parata. Quæ hiſce prædita dotibus agnoſcetur aqua, ſalubris & eadem meritò nuncupabitur, eò ſalubrior quò cumulata magis.

I I.

ORBIS univerſi compendium Gallia. Famoſas ſuæ ditionis mille inter Urbes, Lutetia non minùs præſtantiſſimorum ferax ingeniorum, quàm magnitudine, numero, ornatu, ſplendore, opibus conſpicua, omnium facilè princeps. Triplicem ſpectat ſolis exortum; altioribus & innumeris denſiſſima licèt ædibus, omnium tamèn eſt, montibus non intercepta, ab ortu & ſeptentrione ſaluberrimè afflantibus pervia ventis, multum ab Auſtro & occidente ſpirantibus averſa. In mediis luti fæculentioris ſordium halitibus, in tantâ hominum undique advolantium frequentiâ, non graſſatur tetra lues, peſtiſve contumax: non frequentiùs denſat funera inexplebilis in otio diverſiſſimorum eduliorum ingluvies: in Incolis nec φιλοπόνοισ nec φιλογυμνάστοισ, ſed ſolâ Scytharum more exercitatis vectione, non inferior Martialibus Romanis emicat animus. Tot mirandorum cauſam ſcrutaris avidus? Cæli inter Polum & circulum æquinoctialem fermè medii agnoſcas dona, temperatæ ſoli directionis dotes, fœcundiſſimæ ſalubrioriſque Sequanæ irrigationis munera.

I I I.

QUIBUSNAM conſtet elementis aqua quam vehit Rex fluviorum Sequana, ſcrupuloſiùs inquirant Chimiæ ſectatores. Sola dux nobis experientia, teſtes effectus. Quantùm hæc cæteris omnibus præcellat, oculato cuilibet quàm facilè demonſtrabunt Sequana nec alto nimis nec depreſſo ad Orientem hybernum natus loco, Junnam recipit cancrorum divitem, defluentem ab ortu æſtivo Matronam, Bibaram tandèm temperandæ cereviſiæ Tyriiſque colori-

bus nulli ſecundam. Tot onuſtus divitiis, ſolaribus ubique expoſitus radiis, non ſtagnans ut Garumna, non Rhodani modo furentes præcipitans aquas, non Tiberis inſtar templa dejiciens & ædes, non ſegniter torpens ut Arar, æqualis ſemper, otioſus nunquàm vel citior, qualis æſtate talis hyeme, tumens rarò detumenſque ingreditur Lutetiam aſpectu gratiſſimus, ampliſſimamque civitatem ad triplicem ſolis exortum dividens tripartitam, uberiori alveo quæ munera non fert, quæ non avertit mala vel præcavet? Fertilitatis, abundantiæ, munditiei, annonæ parens eſt & conſervator. Infeſtas craſſioris luti ſordes abluit & repurgat; peſtiferos cloacorum halitus diſſipat & retundit; abſtergit ſquallorem, temperat aërem & renovat, ſingulisque vitæ beatioris uſibus & commodis non impar, levitatem dat pani, debitam coquendis leguminibus largitur mollitiem, optimum eſt carnibus condimentum. Sed cùm Sequana tot munera dividant cætera quælibet flumina, non alia epotatione certare audeat aqua.

I V.

FELICES nimiùm Pariſii ſi ſua bona norint! Quem ſincerum fundit Sequana laticem pleno hauſtu ebibant avidi. Non ſalubriorem aquam cæteris mortalibus obtuliſſe benignam rerum parentem naturam conſervata diu ſanitas evincet, reparata citiùs. Quid eſt etenim quòd facilè parabilis ille liquor incolis beneficii non præſtet? Spiritu vitæ turgidus, gratus palato, viſcera facilè permeans, non gravis Stomacho, Pectoris amicus, ſitim fugat protinùs & explet; appetitum, quo non exquiſitior coquus, excitat & promovet; genuinum eſt non fictitium fermenti genus illud quò promptiùs in ventriculo dividuntur alimenta, concoctio perficitur placidiùs, tutiùs properat diſtributio, fluidiorque naſcitur chylus dulcis & blandus, puri ſanguinis per vaſa facili lapſu decurrentis fons innocuus & reparator. Quis potentiùs æſtuantes corporis fluidorum compeſcit impetus? Solidorum ſedat ſpaſmos? Nativum ſanguini & humoribus inſtillat vehiculum? Quis meliùs alvum continet mollem, tardiorem ſtimulat, aperit urinæ vias, ſalia diſſolvit, calculoſis obſtat concretionibus, tranſpirationem ſecretionum ſaluberrimam promovet, putredinem arcet futuram, ſiſtit præſentem, dolores mulcet, avertit lentorem, moram rumpit, emollit dura, tenſa laxat, involvit acria, nociva foras amandat, dat tandèm æquilibrium & ſervat? Aquæ Sequanæ potatores aſpicias? Quis oris nitor, vultûs color floridus, oculi fulgor? Ingenii mireris aciem! Vigorem membrorum, corporis mentiſque fœcunditatem! Ut rariùs ægrotant, ſanantur faciliùs,

longamque beati numerant annorum seriem in senectute juvenes. Sed obstupescere desinas. Incolis, si cauti, Medicina est universalis Sequana.

V.

NE fallacibus verbis temerè credas, clamitat ignara plebs, ferentemque dona timeas Sequanam. Si salubrior, inquit, cur non alibi frequentiùs quàm Parisiis distorti corporis ingruunt Nævi? Cur mulieres non paucæ, succi plenæ licèt, tumentibus protuberant alvis gibberæ sæpiùs, calculosis viri infestantur concretionibus, herniis tentantur juvenes? Cur contumaces adeò Diarrhææ, Rhumatismi, Arthritides? Stolidum sanè vulgus! Quibus debelletur arma ministrat inscium. Quis, quæso, varos valgosque Ægyptiorum pedes, excedentia labia, crispamvè cæsariem fertiliori Nilo tribuerit unquàm? Cæteris vix cogniti nationibus incolas Sequanæ lacessunt morbi? Quid culpas Sequanam? Habitantium incusa gulam, crassioribus ferculis fatiscentes mensas, condimenta ciborum non inferiora venenis, fatales vini spirituosique cujuslibet liquoris illecebras effrenatam venerem, longiorem somnum, desidisque otia vitæ. Quid valeat Sequana experiri audeant? Tot malis non tutior medela, non præstantius pharmacum. Aquas formident subterraneas, stagnantes, paludosas, puteales, frigidas, nivales. In longam diem inseminant morbos, pestiferoque potu trucidant. Non fontes laudentur Isiaci, non Bellavillei, non Regniacenses; heu malè plumbeis in universam urbem tubis derivantur crudiores: solus de medio flumine bibatur Sequana, æternùmque concludetur.

Ergo salubrior Sequana.

Proponebat Parisiis, PETRUS CHEVALIER, Rhedonæus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus. A. R. S. H. 1743. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Parisiensis Typographi, 1743.